

Plan Strategiczny 2023-2027

Zmiany w ramach interwencji rolno-środowiskowo-
klimatycznych Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki
Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) na 2026 r.

Departament Płatności Bezpośrednich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Interwencje
rolno-środowiskowo-klimatyczne
PS WPR 2023-2027

Rekompensaty za realizację wymogów normy GAEC 2

Nowa interwencja rolno-
środowiskowo-klimatyczna

**Ochrona torfowisk i obszarów
podmokłych na gruntach
użytkowanych rolniczo**

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

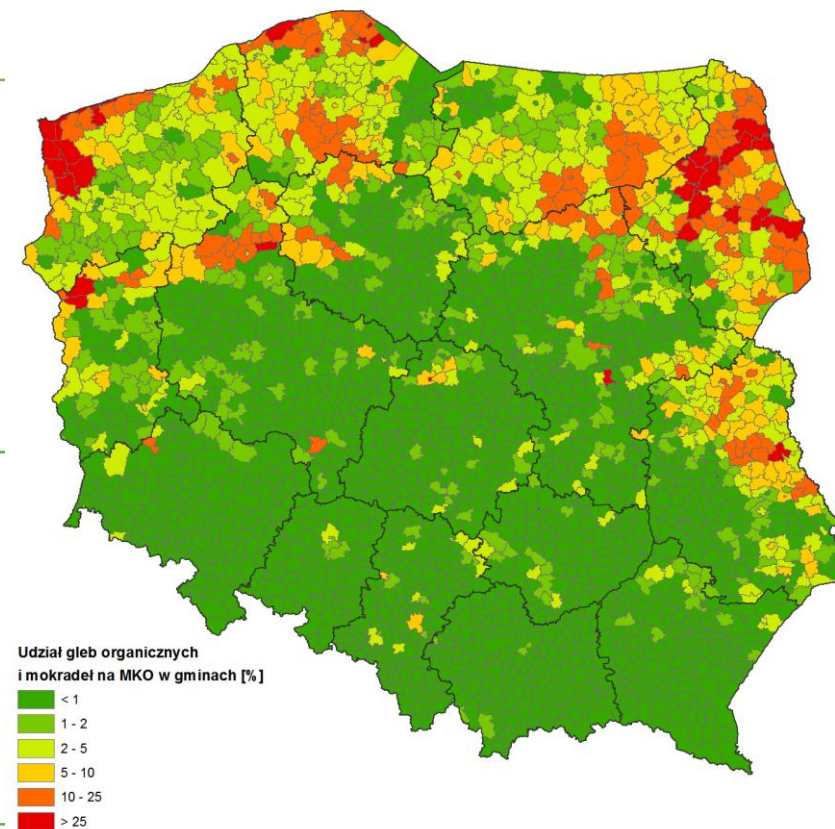
Nowe wsparcie dla rolników gospodarujących na obszarach GAEC 2

W Polsce
normą
GAEC 2
objętych
jest **ok.
400 tys.
ha**, na
których
znajdują
się:

- trwałe użytki zielone – 362 tys. ha
- grunty orne – 38 tys. ha

- gleby bogate w węgiel 319 tys. ha
- tereny podmokłe - 81 tys. ha

Mapa udziału gleb organicznych i obszarów podmokłych, liczonych dla MKO - wariant co najmniej 40% materii organicznej i miąższość co najmniej 40 cm, źródło IUNG na potrzeby GAEC 2

GAEC 2. Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych

Na trwałych użytkach zielonych

- zakaz przekształcania lub zaorywania (dopuszcza się wykonanie zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata);
- zakaz wydobywania torfu;
- zakaz budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania /odprowadzania wody z terenu.

Na gruntach ornych

- zakaz orania, z wyłączeniem możliwości płytkiej uprawy gleby do głębokości 15 cm;
- zakaz wydobywania torfu;
- zakaz budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania /odprowadzania wody z terenu.

Nowa interwencja rolno-środowiskowo-klimatyczna
8. Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo

- **Wariant 8.1: Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na trwałych użytkach zielonych** rekompensata związana z obowiązkiem przestrzegania wymogów normy GAEC 2 na TUZ - 581 zł/ha/rok
- **Wariant 8.2: Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach ornych** rekompensata związana z obowiązkiem przestrzegania wymogów normy GAEC 2 na gruntach ornych - 627 zł/ha/rok
- **Wariant 8.3: Przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone** dobrowolne wsparcie dla rolników za przekształcanie gruntów ornych objętych normą GAEC 2 w użytki zielone - 2 387 zł/ha/rok

Uwaga: uruchomienie nowej interwencji nie zwalnia rolników z przestrzegania wymogów normy GAEC 2 na gruntach objętych tą normą

Warunki nowej interwencji

- ✓ Grunt w posiadaniu na podstawie **tytułu prawnego** w dniu 31 maja;
- ✓ Minimalna powierzchnia działki rolnej - 0,1 ha
- ✓ Do płatności mogą zostać również zakwalifikowane fragmenty działki rolnej niestanowiące obszarów GAEC 2, o ile suma powierzchni tych fragmentów nie będzie przekraczała 10% powierzchni działki rolnej

Wariant 1: Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na **trwałych użytkach zielonych**

Na trwałych użytkach zielonych

- zakaz przekształcania lub zaorywania (dopuszcza się wykonanie zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata);
- zakaz wydobywania torfu;
- zakaz budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania /odprowadzania wody z terenu.

Zobowiązanie podejmowane na **1 rok**

Nie jest wymagane posiadanie planu działalności rolnośrodowiskowej ani prowadzenie rejestru działalności rolnośrodowiskowej

Stawka płatności: 581 zł/ha/rok

Wariant 2: Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na **gruntach ornych**

Na gruntach ornych

- zakaz orania, z wyłączeniem możliwości płytkiej uprawy gleby do głębokości 15 cm;
- zakaz wydobywania torfu;
- zakaz budowy nowych rowów i instalacji drenujących do odwadniania /odprowadzania wody z terenu.

Zobowiązanie podejmowane na 1 rok

Nie jest wymagane posiadanie planu działalności rolnośrodowiskowej ani prowadzenie rejestru działalności rolnośrodowiskowej

Stawka płatności: 627 zł/ha/rok

UWAGA!!! Płatność nie będzie przyznana do gruntów, które stały się gruntami ornymi w wyniku nieprzestrzegania na TUZ szczegółowych warunków stosowania normy GAEC 2

Wariant 3: Przekształcanie **gruntów ornych** w **użytki zielone**

Zobowiązanie polega na
przekształcaniu gruntów ornych
objętych normą GAEC 2 w **użytki**
zielone.

Rolnik będzie zobowiązany do
uprawiania mieszanki traw lub
mieszanki traw i innych zielnych
roślin pastewnych oraz właściwego
użytkowania tego obszaru.

Zobowiązanie podejmowane na 5 lat

Nie jest wymagane posiadanie planu
działalności rolnośrodowiskowej.

Stawka płatności: 2 387 zł/ha/rok

UWAGA!!! Płatność nie będzie przyznana do
gruntów, które stały się gruntami ornymi w
wyniku nieprzestrzegania na TUZ szczegółowych
warunków stosowania normy GAEC 2

Wariant 3: Przekształcanie **gruntów ornych** w **użytki zielone**

Rolnik będzie zobowiązany do właściwego użytkowania tego obszaru tj.:

- użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego,
- w przypadku użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego koszenie co najmniej raz w roku w terminie **do 31 lipca**;
- usunięcia skoszonej biomasy z działki rolnej nie później niż **do dnia 1 marca** kolejnego roku;
- zmniejszenia dawki nawożenia **do 60 kg N/ha/rok**;
- niestosowania gnojówki lub gnojowicy;
- niestosowania komunalnych osadów ściekowych;
- nie wapnowania

Rejestr działalności rolnośrodowiskowej wymagany jest jedynie w zakresie prowadzenia działań agrotechnicznych.

Łączenie ekoschematów na tej samej powierzchni z nową interwencją I.8 Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo

Wariant 8.1. na trwałych użytkach zielonych

z wszystkimi ekoschematami na TUZ (za wyjątkiem wapnowania w praktyce Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia)

Wariantu 8.2. na gruntach ornych

z wszystkimi ekoschematami na gruntach ornych (za wyjątkiem wapnowania w praktyce Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia)

Wariantu 8.3. Przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone z:

Zróżnicowana struktura upraw

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia (za wyjątkiem wapnowania)

Biologiczna uprawa

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Interwencje

rolno-środowiskowo-klimatyczne
PS WPR 2023-2027

1. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000
2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000
3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000
4. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych
5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie
6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie
7. Bioróżnorodność na gruntach ornych
8. Od 2026 r. Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo
9. W 2026 r. Kontynuacja zobowiązań PROW 2014-2020 - Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone
10. Kontynuacja zobowiązań PROW 2014-2020 - Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000
11. Kontynuacja zobowiązań PROW 2014-2020 - Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000

Interwencja 1 i 2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków

Interwencja 1 i 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków

- **Cel:** Utrzymanie, zapobieganie pogarszaniu się lub przywrócenie właściwego stanu ochrony cennych siedlisk przyrodniczych tj. zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, zalewowe łąki selernicowe i słonorośla, murawy, półnaturalne łąki wilgotne, półnaturalne łąki świeże, torfowiska) oraz siedlisk lęgowych ptaków (rycyka, kszyka, krwawodzioba, czajki, dubelta, kulika wielkiego, wodniczki, derkacza)
- **Wymogi:** stosowanie praktyk przyjaznych środowisku tj. wymogów związanych z ekstensywnym rolniczym użytkowaniem gruntu, obejmujących w szczególności: stosowanie **odpowiedniej liczby pokosów, ekstensywny wypas zwierząt, dostosowanie terminów koszenia/wypasu do potrzeb ochrony przyrody.**
- **Stawki płatności** (w zależności od wariantu) wynoszą **od 912 zł/ha do 1 612 zł/ha.**

Brak zmian w 2026 r.

Interwencja 3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk

Wsparcie w ramach interwencji dotyczy TUZ położonych na obszarach Natura 2000, na których nie występują przedmioty ochrony wspierane w Interwencji 1.

- Beneficjenci zobowiązani są do realizacji wymogów związanych z ekstensywnym rolniczym użytkowaniem obejmującym w szczególności stosowanie odpowiedniej liczby pokosów, ekstensywny wypas zwierząt, dostosowanie terminu koszenia/wypasu do potrzeb ochrony przyrody.

Dzięki warstwom GDOŚ ułatwienie identyfikacji obszaru, na którym nie występują siedliska lub gatunki wspierane w ramach Interwencji 1.

Stawka płatności: 836 zł/ha

Brak zmian w 2026 r.

Dodatkowa „płatność retencyjna” przysługuje do powierzchni **obszarów przyrodniczych**, objętych zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym w ramach:

- Interwencji 1. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000 (wszystkie warianty poza 1.3. Murawy),
- Interwencji 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000 (wszystkie warianty poza 2.3. Murawy).

+ Interwencji 10. i 11. („Pakiet 4 i Pakiet 5 PROW 2014-2020”)

Potwierdzenie zalania lub podtopienia – na podstawie metod satelitarnych prowadzonych przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy)

Wysokość płatności - 280 zł/ha

Brak zmian w 2026 r.

- **Interwencje przyrodnicze 1-2**
- **+ dodatkowa płatność „retencyjna” do obszarów przyrodniczych**

Interwencja 4. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych

Cel: ochrona dawnych odmian drzew owocowych, nieprzydatnych do uprawy towarowej, lecz stanowiących cenne dziedzictwo i zasób genetyczny, a także środowisko życia wielu organizmów.

- Wsparcie dotyczy istniejących sadów (**co najmniej 15 lat po nasadzeniu**).

Płatność (2117 zł/ha) jest przyznawana do gruntów, na których są uprawiane drzewa owocowe odmian wymienionych w rozporządzeniu lub odmian tradycyjnie uprawianych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed 1950 r.

Beneficjenci zobowiązują się do realizacji określonych wymogów obejmujących w szczególności:

- utrzymanie wielogatunkowych lub wieloodmianowych sadów złożonych z drzew owocowych odmian tradycyjnych **jabłoni, gruszy, czereśni, wiśni lub śliw**
- odpowiednie użytkowanie i pielęgnację tych sadów,
- co najmniej 75% drzew ma minimalną wysokość pnia 1,20 m
- zakaz stosowania środków ochrony roślin (z wyjątkiem dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym).

Brak zmian w 2026 r.

Interwencja 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Wariant 5.1 - Uprawa rzadkich gatunków lub odmian roślin (1411 zł/ha):

- odmian regionalnych lub amatorskich wpisanych do rejestru odmian prowadzonego na podstawie przepisów o nasiennictwie, lub
- odmian marginalnych gatunków wpisanych do krajowego rejestru lub zarejestrowanych we wspólnym katalogu odmian roślin rolniczych, z gatunków roślin rolniczych wymienionych w załączniku nr 4, lub
- gatunków rzadko uprawianych roślin rolniczych i warzywnych wymienionych w załączniku nr 4, lub
- gatunków rzadko uprawianych roślin zielarskich wymienionych w ust. 3 pkt 3 załącznika nr 4 do rozporządzenia.

Wariant 5.2. Wytwarzanie nasion lub materiału siewnego rzadkich gatunków lub odmian roślin (1619 zł/ha):

Do 31 lipca do ARiMR składany jest dokument potwierdzający zakup kwalifikowanego materiału siewnego lub materiału siewnego kategorii standard roślin regionalnych lub roślin amatorskich wpisanych do krajowego rejestru lub odmian marginalnych z gatunków rolniczych

Maksymalna powierzchnia wsparcia nie może być łącznie większa niż 5 ha dla gatunku/odmiany.

Zmiany w 2026 r.

Interwencja 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Rozszerzenie listy marginalnych gatunków, których odmiany są objęte wsparciem w ramach Interwencji 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Od 15.03.2026 r. płatność będzie przyznawana do dodatkowych 3 gatunków roślin odmian marginalnych tj.:

- + pszenica orkisz jara
- + mietlica biaława
- + stokłosa uniolowata

Interwencja 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie

Bydło mleczne i mięsne (wsparcie do samic i samców)

2738 lub 1752 zł/szt.

- polskie czerwone, biało-żółte, polskie czerwono-białe, polskie czarno-białe

Konie (wsparcie do samic i samców)

2185 - 5925 zł/szt.

- koniki polskie, huculskie, małopolskie, śląskie, wielkopolskie, zimnokrwiste (w typie sokólskim i sztumskim)

Owce (wsparcie do samic; stawka uwzględnia utrzymanie samców)

500 zł/szt.

- wrzosówka, świniarka, olkuska, polska owca górska odmiany barwnej, merynos odmiany barwnej, uhruska, wielkopolska, żelaźnieńska, korideil, kamieniecka, pomorska, cakiel podhalański, merynos polski w starym typie, czarnogłówka, owca pogórza, polska owca górska i biało-głowa owca mięsna

Świnie (wsparcie do samic i samców)

1335 zł/szt.

- puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra

Kozy (wsparcie do samic; stawka uwzględnia utrzymanie samców)

953 zł/szt.

- karpacka, koza kazimierzowska i koza sandomierska

Dodatkowa płatność do buhaja (15 131 zł/szt), warunek: buhaj został udostępniony do centrum pozyskiwania nasienia, w celu pozyskania od niego nasienia

Interwencja 7. Bioróżnorodność na gruntach ornych

Wariant 7.1. Wieloletnie pasy kwietne

Główne wymogi:

- Szerokość pasa kwietnego do **20 m**
- Minimum **8 gatunków roślin** w mieszance wykorzystywanej do założenia pasa kwietnego (w tym 4 gatunki roślin wieloletnich)
- Termin wysiewu: od 15 sierpnia do 31 października lub od 1 kwietnia do 15 maja
- Koszenie 50% powierzchni pasa raz w roku w terminie od 1 września do 31 października:
- Zakaz stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin

Stawka płatności: 3 501 zł/ha

Brak zmian w 2026 r.

Interwencja 7. Bioróżnorodność na gruntach ornych

Wariant 7.2. Ogródki bioróżnorodności

- ✓ Powierzchnia od 0,1 do 0,5 ha
- ✓ Min. 15 wymaganych gatunków (powierzchnia uprawy któregośkolwiek z gatunków, nie może przekraczać 50% powierzchni ogródka)
- ✓ Min. 1 z wymaganych gatunków roślin wspieranych w ramach wariantu 5.2. (odmiany regionalne, odmiany amatorskie, odmiany marginalnych gatunków roślin rolniczych, gatunki rzadko uprawianych roślin rolniczych i warzywnych).
- ✓ Zakaz stosowania herbicydów.

Stawka płatności: 2 342 zł/ha.

Brak zmian w 2026 r.

Plan działalności rolnośrodowiskowej

Rolnik lub zarządca posiada **plan działalności rolnośrodowiskowej** sporządzony przy udziale doradcy rolnośrodowiskowego

- w przypadku interwencji 1 i 2 również przy udziale eksperta przyrodniczego,

Rolnik lub zarządca prowadzi **rejestr działalności rolnośrodowiskowej**

- może być prowadzony na jednym formularzu z rejestrem działalności ekologicznej i rejestrem działalności rolnośrodowiskowej

Plan działalności rolnośrodowiskowej nie jest wymagany dla interwencji 6. *Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie oraz* 8. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo*

Zmiany od 2026 r.

Kontynuacja zobowiązań rolno-
środowiskowo-klimatycznych
PROW 2014-2020 w PS 2023-2027

Od 15.03.2026 r. Pakiety 1, 4 i 5 zobowiązania PROW 2014-2020 będą kontynuowane jako zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne PS 2023-2027 tj.: Interwencje 9, 10 i 11

Interwencja 9. Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych realizowanych w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – w zakresie **Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone**

Interwencja 10. Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych realizowanych w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie **Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000**

Interwencja 11. Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych realizowanych w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” – objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie **Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000**

Zmiany od 2026 r.

Kontynuacja zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych PROW 2014-2020 w PS 2023-2027

Od 15.03.2026 r. rolnik/zarządca, który nie zaakceptuje dostosowania zobowiązań Pakietów 1, 4 i 5 PROW 2014-2020 do ram prawnych PS 2023-2027, **będzie musiał złożyć do BP ARiMR oświadczenie w terminie składania wniosków o przyznanie pomocy o braku akceptacji takiego dostosowania, ze wskazaniem zobowiązania, którego dotyczy ten brak akceptacji w tym oświadczeniu**

W przypadku złożenia przez rolnika/zarządcę **takiego oświadczenia, zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne realizowane od 2022 r. straci ważność**, a w odniesieniu do okresu, w którym to zobowiązanie było ważne, **nie będzie wymagany zwrot przyznanych płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych**

Zmiany od 2026 r.

Złagodzenie kar

- ✓ uchyłono przepisy rozporządzenia dotyczące mechanizmu tzw. „kar wstecznych” stosowanych w przypadku popełnienia uchybień w przestrzeganiu wymogów
- ✓ doprecyzowano brak ponownego nałożenia wybranych kar w odniesieniu do powierzchni na której było stwierdzone uchybienie i była nałożona kara w poprzednich latach
- ✓ złagodzone zostały kary za nieprzestrzeganie wymogów w ramach wieloletnich zobowiązań ekologicznych oraz rolno-środowiskowo-klimatycznych

Zmiany od 2026 r.

Uznanie planów sporządzonych w 2025 r. przez osoby, które w momencie sporządzania tych planów nie były wpisane na listy doradców rolnośrodowiskowych lub ekspertów przyrodniczych w ramach PS WPR, ale które posiadały uprawnienia doradców rolnośrodowiskowych i ekspertów przyrodniczych w ramach PROW 2014-2020 i na mocy ustawy o PS WPR 2023-2027 w 2023 r. zostały wpisane na listę doradców i ekspertów w ramach PS WPR 2023-2027.

Dodatkowe informacje
znajdują się na stronie
www.minrol.gov.pl

Strona MRiRW

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/interwencje-rolno-srodowiskowo-klimatyczne>

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

[O ministerstwie](#) [Co robimy](#) [Aktualności](#) [Załatw sprawę](#) [Kontakt](#) [PL ▼](#)

[> Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi](#) [> Co robimy](#) [> Wsparcie rolnictwa](#)
[> Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 \(PS WPR 2023-2027\)](#) [> Wsparcie z PS WPR 2023-2027](#)
[> Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne](#)

[< Powrót](#)

Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne

[> Metodyki i formularze dokumentacji
ornitologicznej i siedliskowej](#)[> Aplikacja do opracowania „Planu
działalności rolnośrodowiskowej”](#)

[> Broszury informacyjne i prezentacje](#)

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne PS WPR 2023-2027